

Lühiülevaade Põhja-Sakala valla 2021.aasta eelarvest

Vald kinnitas oma prioriteetid eelolevateks aastateks *arengukavas 2019–2025 ja eelarvestrateegias 2019-2024* mis võeti vastu 2021 aasta veebruaris.

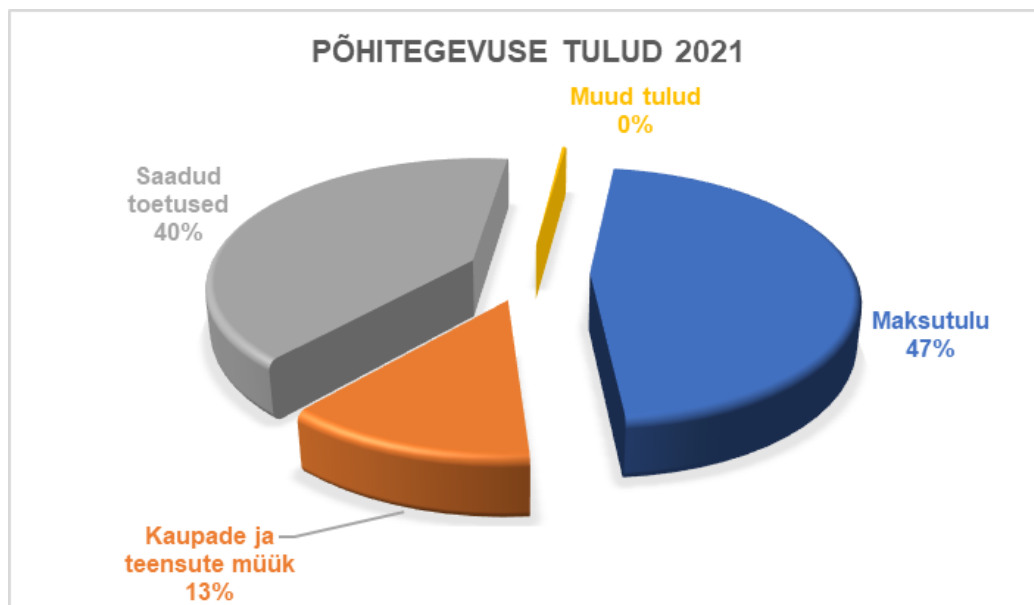
Valla üldisi prioriteete ei muudetud ja need on:

- pooleliolevate projektide lõpetamine;
- kaasaegse elu- ja töökeskkonna rajamine;
- kaasaegse õpikeskkonna loomine;
- hoonete energiatõhususega kaasnevad projektid;
- jätkusuutlik eelarvepositsioon.

Põhitegevuse tulud

2021. aasta eelarves on planeeritud põhitegevuse tulude suuruseks 14,09 miljonit eurot s.o 0,3% vähem kui 2020. aasta tegelik täitmine.

Joonis 1 Põhja-Sakala valla 2021 aasta eelarve tulude struktuur

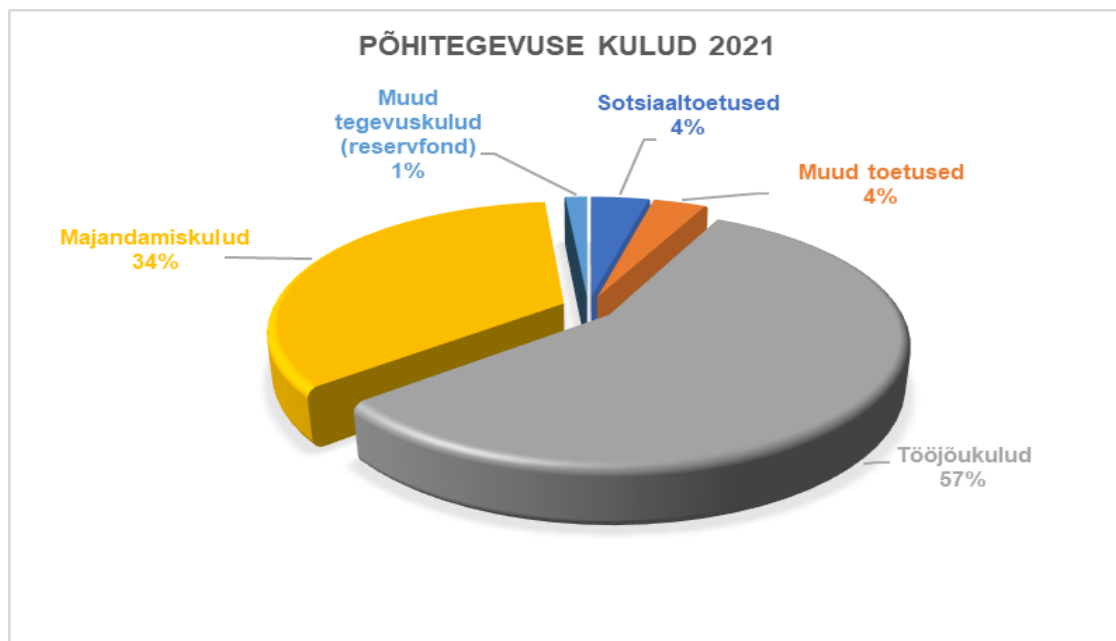
- Eelarve tuludest 46,52% moodustavad maksutulud s.h. 93,64% ehk 6,14 miljonit moodustab tulumaks (võrreldes 2020 aasta täitmisega kasv +0,2%)
- Kaupade ja teenuste müügist kogutakse eelarvesse 12,81% ehk 1,81 miljonit eurot (võrreldes 2020 aasta täitmisega kasv 33,1%). Laekumise tõus on osaliselt tingitud teistest omavalitsustest Põhja-Sakala valla haridusasutustes käivate laste arvu suurenemisest ning COVID-19 tingitud 2020. aasta eelarve täitumise vähendamisest.

- Saadud toetused moodustavad eelarve tuludest 40,42% ehk 5,7 miljonit eurot (võrreldes 2020 aasta täitmisega langus 8,5%). 2020.aastal toetas riik omavalitsuste tulubaasi lisavahenditega teedeehituses ning tulude stabiliseerimiseks, et katta COVID-19 eriolukorrast tulenevat tulude langust. Saadavate toetuste eelarves on oluline riigipoolne tasandusfond ja toetusfondi summad. Püsitoetusena laekuvad: toetus Põhja-Sakala vallale Lahmuse Kooli majandamiskuludeks ning Sotsiaalministeeriumist toetus sotsiaalvaldkonna arendamiseks ning teenuste osutamiseks.
- Muud tulud (keskkonnatasud jms) moodustavad eelarve tuludest 0,25% ehk 0,03 miljonit eurot ja on planeeritud algse 2020 aasta eelarve tasemel.

Põhitegevuse kulud

2021. aasta eelarves on planeeritud põhitegevuse kulud 13,83 miljonit eurot. See on 1,48 miljonit eurot ehk 12,0% enam kui 2020. aasta tegelik täitmine. Põhitegevuse kulude tõus 2021.aastal on tingitud suures osas 2020. aasta COVID-19 pandeemia piirangutest, millest tulenevalt ei saanud korraldada üritusi ja haridusasutuste sulgemisega hoiti kokku majanduskulusid.

Joonis 2 Põhja-Sakala valla 2021 aasta eelarve kulude struktuur

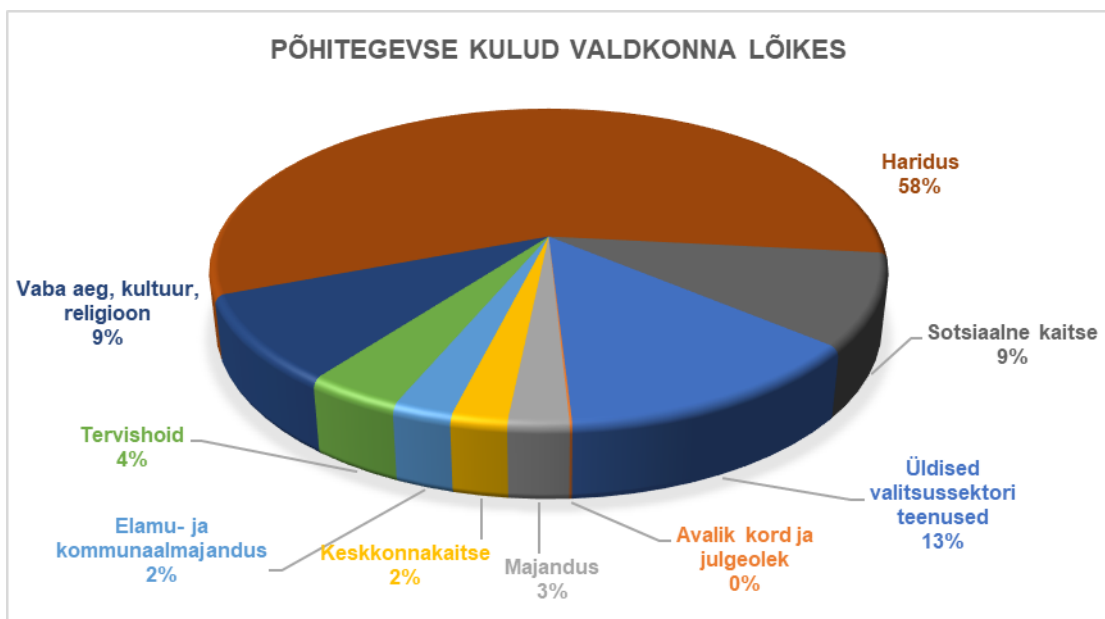

Majandamis- ja personalikulud tervikuna moodustavad põhitegevuskuludest 92,70% ehk 12,82 miljonit eurot, suurenedes 11,92% võrrelduna 2020. aasta täitmisega. Personalikulud moodustavad põhitegevuse kuludest 56,83%. Antavad toetused moodustavad 7,30% ehk 1,01 miljonit eurot

Põhitegevuse kulud jaotuvad järgmiselt valdkonna põhiselt ning muutused võrrelduna tegeliku täitmisega 2020. aastal:

- Valitsemiskuludeks planeeritud 12,96% ehk 1,79 miljonit eurot, suurenemine 28,46%.
- Avalik kord ja julgeoleku kuludeks planeeritud 0,10% ehk 0,01 miljonit eurot, suurenemine 302,84%.
- Majandus kuludeks planeeritud 2,45% ehk 0,34 miljonit eurot, suurenemine 21,66%.
- Keskkonnakaitse kuludeks planeeritud 2,28% ehk 0,31 miljonit eurot, suurenemine 9,60%.
- Elamu- ja konnaalrajanduse kuludeks planeeritud 2,44% ehk 0,34 miljonit eurot, vähenemine 12,36%.
- Tervishoiu kuludeks planeeritud 3,92% ehk 0,54 miljonit eurot, suurenemine 10,33%.
- Vaba aeg, kultuur ja religiooni kuludeks on planeeritud 8,86% ehk 1,23 miljonit eurot, suurenemine 16,61%.
- Haridusvaldkonnale on planeeritud 57,53% ehk 7,96 miljonit eurot, suurenemine 8,47%.
- Sotsiaalvaldkonnale planeeritud 9,45% ehk 1,31 miljonit eurot, suurenemine 16,54%.
- Reservfondi osatähtsus eelarve põhitegevuse kuludest on 1,45% ehk 0,2 miljonit eurot.

Joonis 3 Põhitegevuse kulude struktuur valdkondade lõikes koos reservfondiga 2021

Investeermistegevus

2021. aasta eelarves on planeeritud investeeringuteks 6,26 miljonit eurot, millest 1,76 miljonit on kaetud toetustega. 2021. aasta investeeringu maht on 13% suurem kui 2020. aasta tegelik täitmine (5,54 miljonit eurot).

Suuremad investeeringud objektid:

Põhivara soetusest, mis moodustab 98,40% ehk 6,16 miljonit eurot, suurenedes 28,6 % seoses Suure-Jaani Kooli staadioni rekonstrueerimisega, Suure-Jaani lasteaed Sipsik ruumide laienemine vallamaja II korrusele ja sotsiaalosakonnale I korrusele ruumide ning kergliiklusteede ehitusega.

- Võhma-Arussaare kergliiklustee (Võhma-Kirivere kergliiklustee) 1,15 miljonit eurot
- Võhma-Reegoldi kergliiklustee 0,20 miljonit eurot (*sh toetus 200 tuhat eurot*).
- Vastemõisa kergliiklustee 0,15 miljonit eurot.
- Kõpu kergliiklustee 0,05 miljonit eurot.
- Põhja-Sakala valla teehoiukava 0,28 miljonit eurot.
- Võhma Kogukonnamaja (Võhma üürielamu) koos sisustusega 1,2 miljonit eurot (*sh toetus 500 tuhat eurot*).
- Kõpu Sotsiaalteenuste Keskuse hoone energiatõhususe parandamine koos sisutusega 0,77 miljonit eurot (*sh toetus 215 tuhat eurot*).
- Pilstvere Hooldekodu renoveerimine 0,1 miljonit eurot.
- Suure-Jaani Kooli Tääksi õppetegevuskoha arendamine 0,06 miljonit eurot.
- Suure-Jaani Kooli staadioni rekonstrueerimine 0,80 miljonit eurot (*sh toetus 610 tuhat eurot*).
- Kõpu Põhikooli katlamaja vedelgaasiküttesüsteem rendimakse 5599 eurot
- Võhma Kooli renoveerimine ja sisutus 0,07 miljonit eurot.
- Sürgavere Spordihoone ehitus ja sisustus 0,31 miljonit eurot (*sh toetus 60 tuhat eurot*).
- Suure-Jaani Kultuurimaja laululava 0,03 miljonit eurot.
- Suure-Jaani lasteaed Sipsik ruumide laienemine vallamaja II korrusele ja sotsiaalosakonnale I korrusele ruumide ehitus 0,29 miljonit eurot (*sh toetus 122 tuhat eurot*).
- Vastemõisa lasteaia Päevalill laiendamine 0,05 miljonit eurot.
- Kõpu kalmistu kiviaed 0,04 miljonit eurot.
- Kondase sild Suure-Jaani järvel 0,04 miljonit eurot (kaasav eelarve).

Suurim toetus on EELK Suure-Jaani Johannese kogudusele 0,03 miljonit eurot.

Intressikuludeks planeeritud 0,1 miljonit eurot, suurenedes 40,29% seoses võetud uue laenu lisandumisega.

Investeeringute ellu viimiseks võetakse 3,62 miljonit eurot laenu, mis suurendab valla netovõlakoomust (kohustused miinus likviidne vara) 71%-le põhitegevuse tuludest. Võimalused täiendavalt laenu võtta on piiratud ning investeeringute elluviimine sõltub saadavatest toetustest ja jooksva aasta omafinantseerimisvõimest.

Käesoleval aastal on valla omafinantseerimisvõime ehk põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahe 0,26 miljonit eurot ehk 1,85% põhitegevuse tuludest, mis suunatakse laenumaksete katteks.